Ręczny miotacz gazu pieprzowego to narzędzie przeznaczone do samoobrony w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia przed ludzkimi i zwierzęcymi agresorami. Formuła oparta o kapsaicynoidy drażni śluzówkę napastnika, wywołując szereg nieprzyjemnych reakcji, ograniczając możliwości kontynuowania ataku.

W zależności od stężenia OC (Oleoresin Capsicum) gaz charakteryzuje się różnym czasem skutecznego działania - im wyższa wartość tym dłuższe działanie preparatu.

W zależności od stężenia MC (Major Capsainoids) gaz charakteryzuje się różną intensywnością działania. Preparaty o stężeniu MC do 0,5% poleca się do odstraszania psów, 0,5-1,5% ludzi, natomiast powyżej 1,5% - niedźwiedzi. Preparat nie wywołuje trwałych efektów, a jego działanie może trwać do kilkudziesięciu minut.

Ręczne miotacze gazu pieprzowego mogą zawierać preparat w jednej z trzech form:
- cieczy - najbardziej podstawowej, spotykanej w przystępnych cenowo miotaczach
- żelu - o zwiększonej lepkości, gwarantującej lepsze skupienie preparatu
- piany - o zwiększonej lepkości oraz pokryciu, dla najłatwiejszego użytku

Ponadto sam miotacz może zostać wyposażony w dwa rodzaje dysz:
- stożkową - wyłącznie przy ciekłym preparacie, tworzącą z niego aerozol gwarantujący nam pokrycie dużej powierzchni bez konieczności celowania
- strumieniową - tworzącą precyzyjny strumień cieczy gwarantujący zwiększenie ilości preparatu bezpośrednio porażającego cel, oraz mniej podatny na wpływ wiatru

Miotacz może występować w dwóch formach, co z reguły zależy od jego pojemności:
- klasycznej - buteleczka z umieszczonym na szczycie zespołem spustu i dyszy
- gaśnicy - duży zasobnik z zagiętym uchwytem ze spustem przypiętym do szczytu

W celu użycia urządzenia należy skierować dyszę w kierunku agresora, a następnie nacisnąć spust ukryty pod automatyczną zapadką. Pełni ona funkcję bezpiecznika i wystarczy wsunąć pod nią palec, aby uzyskać dostęp do spustu. W przypadku niektórych modeli o konstrukcji gaśnicy może być konieczne wcześniejsze usunięcie blokującej zawleczki.

Zabrania się stosowania miotacza wobec ludzi i zwierząt w sytuacji innej niż samoobrona. Podczas pracy z narzędziem należy zachować szczególną ostrożność. Należy upewnić się, że dysza skierowana jest w kierunku agresora oraz ocenić czy działanie wiatru nie spowoduje porażenia gazem użytkownika. Należy również unikać - zwłaszcza w przypadku gazu z dyszą stożkową - stosowania go w zamkniętych pomieszczeniach, z uwagi na ryzyko porażenia osób postronnych oraz siebie. Aby zapewnić sobie największą skuteczność i bezpieczeństwo użycia, zaleca się wykonanie treningu użycia w warunkach kontrolowanych.

W przypadku incydentalnego porażenia należy oczyścić skórę chusteczką neutralizującą, lub w wypadku jej braku wodą z mydłem, a następnie użyć tłustego mleka lub tłuszczu roślinnego w temperaturze pokojowej w celu złagodzenia podrażnienia. W przypadku porażenia oczu należy stosować wyłącznie płukanie czystą, bieżącą wodą.